

Antwoorden op kamervragen van de kamerleden De Wit en Kant (beiden SP) over meldingen bij het AMK (2040504180).

1

Wat is uw reactie op de berichtgeving betreffende het inadequate handelen na de melding bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) van mogelijke mishandeling/misbruik van 'Marieke' 1)

1

Wij betreuren het dat op basis van de berichtgeving in de media zonder meer wordt aangenomen dat er sprake is van inadequaat handelen. Door het ministerie van Justitie is navraag gedaan bij de Raad voor de kinderbescherming en vanuit het ministerie van VWS is contact opgenomen met het AMK. Uit de aan ons verstrekte informatie blijkt geenszins dat de Raad dan wel het AMK inadequaat gehandeld heeft.

2

Bent u bereid te onderzoeken wat hier is misgegaan?

2

Het is zeer tragisch wat dit meisje is overkomen. Dit is ons inziens - op basis van de nu bekende feiten - niet te wijten aan de Raad voor de kinderbescherming of het AMK. Op dit moment zien wij dan ook op basis van de feiten geen aanleiding om in te grijpen of nader onderzoek in te stellen.

3

Welke maatregelen gaat u nemen om herhaling van dergelijke mistanden te voorkomen?

3

Wij willen voorop stellen dat in deze situatie door de betrokken instanties juist is gehandeld. In het algemeen achten wij het van groot belang dat signalen zo vroeg mogelijk worden opgepakt en een adequaat vervolg krijgen. Vroegsignalering is dan ook een belangrijk speerpunt van ons beleid. Het is een van de thema's op de jeugdagenda die binnen de 'Operatie Jong' wordt opgepakt. In dit kader is op 8 oktober 2004 een aantal deskundigen op het terrein van jeugd gevraagd een instrument te ontwikkelen voor het vroegtijdig signaleren van risicofactoren voor de ontwikkeling van een kind. U bent hierover geïnformeerd bij brief van 13 oktober 2004 (kamerstuk 2004 -2005, 22 984, nr.45) Deze Invent Groep stelt een algemeen geldend risicoprofiel en een conceptlijst met bijpassende effectieve interventies op.

4

Wat is uw reactie op de uitspraken van hoogleraar opvoedkunde J. Hermanns dat de Raad voor de Kinderbescherming niet adequaat reageert op meldingen van kindermishandeling? 2)

4

In het programma Zembla van 18 november 2004, heeft Prof. J.M.A. Hermanns in algemene zin gesproken over kinderen die bij de hulpverlening bekend zijn en desondanks overlijden. Hij sprak niet specifiek over de Raad voor de Kinderbescherming maar over de hulpverlening in het algemeen. Hermanns heeft gelijk als hij zegt dat het mogelijk moet zijn om meer dan nu kinderen te behoeden voor ernstige mishandeling. Wij hebben inmiddels vele initiatieven genomen om de hulp voor deze groep kinderen te verbeteren en zijn bereid dat verder te doen. Prof. Hermanns is bij vele belangrijke initiatieven betrokken om ons te adviseren. Die initiatieven hebben vooral betrekking op het zo vroeg mogelijk onderkennen, signaleren, en ingrijpen in situaties die in potentie bedreigend kunnen zijn voor kinderen (zie ook het antwoord op vraag 3).

Verder hebben wij, tezamen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, uw Kamer geïnformeerd over de procedure die wij willen invoeren voor het achterhalen van

de doodsoorzaak bij alle overleden minderjarigen (Antwoorden op vragen van de leden Arib en Kalsbeek, 2003-2004, Aanhangsel 1594 en brief van de minister van BZK van 22 november 2004, 2004-0000025649). Afgezien van de sterfgevallen die evident zijn veroorzaakt door een ernstige ziekte of fatale afwijking, zal de procedure 'Nader Onderzoek DoodsOorzaak' (Nodo-procedure) toegepast worden op alle overleden minderjarigen. Daarbij voorzien wij ook in een centraal registratiepunt en is het tevens de bedoeling een landelijk evaluatieteam in te richten dat jaarlijks op basis van de bevindingen conclusies trekt en aanbevelingen doet.

5

Kunt u aangeven waarom de Raad voor de Kinderbescherming zo weinig urgentie aan de dag legt ten aanzien van de bekendmaking dat volgens schattingen 24 kinderen per jaar door ouders vermoord worden terwijl de Raad op de hoogte is van het feit dat deze kinderen zijn mishandeld? 3)

5

Ook in dit verband heeft prof. Hermanns het niet specifiek over de Raad voor de Kinderbescherming maar meer in algemene zin over 'hulpverlening'. Hermanns stelt ook vast dat "niet alle kinderen gered kunnen worden", hoewel we dat ook zouden willen. Voor zover de voortdurende inzet om de hulp aan deze kinderen te verbeteren in individuele gevallen toch tekortschiet, hopen we daarvan een goed beeld te krijgen zodra de in de vorige vraag bedoelde NODO-procedure functioneert. Dan zal ook kunnen blijken om hoeveel overlijdensgevallen het gaat waarbij sprake is van bemoeienis met de hulpverlening. Indien blijkt dat sprake is van 'vermijdbaar overlijden' zullen vervolgens acties moeten worden ondernomen om ervoor te zorgen dat zulke situaties zich niet meer voordoen.

6

Vindt u het aanvaardbaar dat er binnen de overheid geen instantie is die een overzicht heeft van mishandelde of vermoorde kinderen? 4)

6

Met betrekking tot de registratie van overleden kinderen verwijzen wij naar het antwoord op vraag 4. Daarnaast merken wij op dat om goed zicht te krijgen op de omvang van kindermishandeling, wij gezamenlijk opdracht hebben gegeven om hier onderzoek naar te doen. Dit onderzoek gaat begin 2005 van start en zal worden uitgevoerd door de universiteit van Leiden en de VU in Amsterdam. De resultaten worden begin 2006 verwacht.

7

Wat gaat u ondernemen om te zorgen dat er adequaat en tijdig wordt gehandeld na meldingen van vermoedens van kindermishandeling?

7

Wij vinden het van groot belang dat als bij de Advies- en Meldpunten Kindermishandeling een melding binnenkomt hier onmiddellijk iets mee gedaan kan worden. Wachtlijsten bij de AMK's zijn dan ook onaanvaardbaar. In het landelijk beleidskader jeugdzorg is aan de provincies gevraagd signalen van kindermishandeling met voorrang op te pakken (Kamerstuk 2004 – 2005, 29 815, nr.1). In het overleg over de provinciale beleidskaders, dat momenteel plaatsvindt met elke provincie, wordt aan de orde gesteld welke maatregelen de provincies hiertoe hebben genomen. Wij weten inmiddels dat in vrijwel alle provincies de wachtlijsten bij de AMK's nu met voorrang worden aangepakt. Veel provincies hebben hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld en een aantal heeft afspraken gemaakt om de financiering op basis van het aantal meldingen te doen.

8

Wat is de stand van zaken van het in maart jl. toegezegde onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) naar kindermishandeling? 5)

8

Zie het antwoord op vraag 6.

9

Wat is uw reactie op het manifest Geheim Geweld? 6)

9

De ondertekenaars van het manifest vragen aandacht voor kindermishandeling in Nederland. Ook wij zijn van mening dat kindermishandeling krachtig moet worden aangepakt en dat hierbij geen kostbare tijd verloren mag gaan. In die zin zijn we het volledig eens met de ondertekenaars van het manifest. In het manifest wordt een aantal acties voorgesteld. Hieronder volgt per voorgestelde actie nog een reactie.

1. Er moet een onderzoek komen of de regering wel goed voor alle kinderen zorgt.

Wij onderschrijven dat er binnen de jeugdzorg zaken verbeterd kunnen worden. Er staan dan ook een aantal zaken op stapel die voor de gewenste verbeteringen moeten gaan zorgen. Zo zal op de eerste plaats op 1 januari 2005 de Wet op de jeugdzorg inwerking treden. Daarnaast is de jeugdzorgbrigade onlangs van start gegaan, zij zullen de onnodige bureaucratie in de jeugdzorg aanpakken. Specifiek voor de aanpak van kindermishandeling wordt in de vier RAAK-regio's gewerkt aan een sluitende aanpak van preventie tot nazorg. Op veel plaatsen heeft de aanpak in de regio's al geleid tot betere samenwerking.

Voor het jeugdbeleid breed zijn er de plannen van aanpak Operatie JONG. De komende tijd moet alle energie naar deze vernieuwingen toe. Het lijkt ons dan ook niet zinvol om nu een dergelijk onderzoek te starten.

2. Er moet in Nederland een nieuwe wet komen die zegt dat kinderen met respect moeten worden behandeld.

Wij zijn het hier helemaal mee eens. Het wetsvoorstel verbod op geweld in de opvoeding dat door het Ministerie van Justitie wordt voorbereid is bijna gereed. Nadat instemming van de Ministerraad is verkregen, zal het ter advisering aan de Raad van State worden voorgelegd. Het wetsvoorstel stelt voor om artikel 247 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek aan te passen. In artikel 247 zijn de rechten en plichten van ouders opgenomen. Voorgesteld wordt om deze bepaling aan te vullen. In de aanvulling wordt tot uitdrukking gebracht dat in de opvoeding van een kind geen plaats is voor het gebruik van lichamelijk of geestelijk geweld.

3. Mensen moeten verplicht kindermishandeling melden.

De afgelopen tijd is er juist in verband met het melden van vermoedens van kindermishandeling een meldcode ontwikkeld. Op veel plaatsen in ons land wordt reeds gewerkt met deze code, maar nog niet overal. Om te bewerkstelligen dat zoveel als mogelijk met de meldcode gewerkt wordt is in februari 2004 een implementatietraject gestart. Aan het eind van het implementatietraject (eind 2005) zal worden gemeten in hoeverre gewerkt wordt met de meldcode. Aan de hand daarvan zal worden besloten of een wettelijke verplichting noodzakelijk is.

Daarnaast hebben alle betrokken instellingen in de jeugdzorg dit jaar ter voorbereiding op de invoering van de Wet op de jeugdzorg duidelijke afspraken gemaakt met de Inspectie jeugdzorg over melding van incidenten. Deze afspraken zijn vastgelegd in protocollen. Wij hebben geen signalen dat deze niet goed zouden worden nageleefd. De inspectie is gevraagd te adviseren hoe, indien nodig, een meldplicht van incidenten aan de inspectie ingevoerd kan worden.

4. De regering moet ervoor zorgen dat ouders een cursus opvoeden kunnen doen.

Uit onderzoek van Hermanns (2002) blijkt dat bijna 90% van de gemeenten expliciet beleid heeft geformuleerd op het gebied van opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsstimulering. Het gemeentelijk aanbod op dit terrein is de afgelopen tien jaar enorm gegroeid. Opvoedcursussen zijn dan ook breed beschikbaar voor alle ouders.

Bovendien heeft het kabinet om risicogezinnen op te sporen en snel te kunnen helpen extra middelen vrijgemaakt voor opvoedingsondersteuning op lokaal niveau. Daarmee willen we behalve de intensieve opvoedhulp ook regelen dat bij gezinnen die te maken hebben met meerdere verschillende instanties en hulpverleners (bijvoorbeeld voor schuldsanering, huisvesting, thuiszorg en jeugdzorg) voortaan één van die hulpverleners het gezin helpt weer vat te krijgen op de situatie en zorgt dat al die hulpverleners met elkaar samenwerken. Vanuit onze optiek zou het ook mogelijk moeten zijn om ouders met een zekere drang deze opvoedingsondersteuning aan te bieden.

Verantwoord ouderschap is naar onze mening ook dat ouders voordat zij scheiden hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van hun kinderen. Op dat gebied is ook een wetsvoorstel in voorbereiding.

10

Wilt u deze vragen beantwoorden voor het Notaoverleg op 6 december a.s.?

10

Het notaoverleg is verplaatst naar 31 januari 2005. De beantwoording van de onderhavige vragen heeft niettemin op een zo kort als mogelijke termijn plaatsgevonden.

- 1) De Telegraaf, 28 en 30 november jl.
- 2) Zembla en De Telegraaf, 28 november jl.
- 3) Zie noot 2
- 4) Zie noot 2
- 5) Aangangsel-Handelingen nr. 132, vergaderjaar 2004-2005
- 6) www.vpro.nl/programma/geheimgeweld